

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 358/2022
13.04.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Иване Рађеновић, Бранка Станића, Јасмине Стаменковић и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници тужиоца Јавно комунално предузеће „Лим“ са седиштем у Пријеполу, чији је пуномоћник Хајрудин Балтић, адвокат из ..., против туженог АА из ..., чији је пуномоћник Борис Васојевић, адвокат из ..., ради дуга, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Вишег суда у Ужицу Гж 903/21 од 14.10.2021. године, у седници одржаној 13.04.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Вишег суда у Ужицу Гж 903/21 од 14.10.2021. године, као изузето дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Ужицу Гж 903/21 од 14.10.2021. године, тако што **СЕ ОДБИЈА** као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Пријеполу П 457/14 од 13.04.2021. године у обавезујућем делу става првог и другог изреке и у ставу трећем изреке и **одбија се** захтев туженог за накнаду трошкова парничног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 26.959,00 динара у року од 8 дана од дана пријема отправка ове пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пријеполу П 457/14 од 13.04.2021. године, ставом првим изреке, делимично је одржан на снази закључак јавног извршитеља Радише Петрића из ... И Ивк ../2014 од 02.10.2014. године, па је тужени обавезан да тужиоцу на име неплаћеног дуга за извршене комуналне услуге по аналитичкој картици пословног партнера број .. за период од 01.01.2012. године до 31.12.2013. године и од 01.01.2014. године до 31.12.2014. године плати износ од 26.208,62 динара са законском затезном каматом од 01.08.2014. године до исплате, док је одбијен тужбени захтев у делу којим је тужилац тражио да се тужени обавезе да му преко досуђеног износа плати износ од још 74.593,80 динара са законском затезном каматом. Ставом другим изреке, делимично је одржано на снази решење јавног извршитеља Ане Перендић из ... И Ивк ../18 од 25.10.2018. године, па је тужени обавезан да тужиоцу на име неплаћеног дуга за извршене комуналне услуге по аналитичкој картици пословног партнера број .. за период од 01.01.2017. године до 31.12.2017. године и од 01.01.2018. године до

15.04.2018. године плати износ од 38.283,15 динара, у појединачним месечним износима и са законском затезном каматом чија су висина и датум доспелости ближе одређени у овом ставу изреке, док је одбијен тужбени захтев у делу којим је тужилац тражио да се тужени обавезе да му преко досуђеног износа плати износ од још 108.959,74 динара са законском затезном каматом. Ставом трећим изреке, тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 48.129,40 динара.

Пресудом Вишег суда у Ужицу Гж 903/21 од 14.10.2021. године, ставом првим изреке преиначена је првостепена пресуда у обавезујућем делу става првог и другог изреке и ставу трећем изреке, тако што су укинута у целости закључак јавног извршитеља Радише Петрића из ... И Ивк ../2014 од 02.10.2014. године и решење јавног извршитеља Ане Перендић из ... И Ивк ../18 од 25.10.2018. године и одбијен као неоснован тужбени захтев којим је тужилац тражио да се тужени обавезе да му на име неплаћеног дуга за извршене комуналне услуге по аналитичкој картици пословног партнера број .. за период од 01.01.2012. године до 31.12.2013. године и од 01.01.2014. године до 31.12.2014. године плати износ од 26.208,62 динара са законском затезном каматом од 01.08.2014. године и за период од 01.01.2017. године до 31.12.2017. године и од 01.01.2018. године до 15.04.2018. године (очигледном грешком у писању наведено 05.04.2018. године) плати износ од 38.283,15 динара са законском затезном каматом и тужилац је обавезан да туженом накнади трошкове парничног поступка од 145.689,83 динара. Ставом другим изреке тужилац је обавезан да туженом накнади трошкове другостепеног поступка од 22.479,66 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права са позивом на одредбу члана 404. ЗПП.

Одлучујући о дозвољености ревизије у смислу члана 404. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11... 18/20), Врховни касациони суд је оценио да су испуњени услови за одлучивање о посебној ревизији тужиоца ради уједначавања судске праксе, па је на основу члана 404. став 2. тог закона одлучио као у ставу првом изреке.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП, па је нашао да је ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени је закупац стана (од 04.04.2005. године), ламела Е, у згради у Пријеполу, на локацији Тужилац је 15.12.2013. године започео испоруку топлотне енергије за наведену зграду, али са туженим није закључио уговор о испоруци топлотне енергије. И поред више обраћања председника Скупштине станара зграде да се ламела, на коју је прикључен и стан туженог, искључи са централног грејања тужилац наведени захтев није прихватио. Тужени је, а након одлуке Скупштине станара да се ламела искључи, извршио самоиницијативно искључење грејних тела затварањем радијаторских вентила, који су запечаћени воском, док су грејне вертикале и цевни регистри прописно изоловани (према записнику од

06.01.2014. године, сачињеног од стране машинског инжењера Зорана Раковића). Рачуне на име испоруке топлотне енергије, који су му достављени у спорном периоду, тужени је враћао тужиоцу.

Оценом налаза и мишљења вештака машинске струке за област машинске технике, утврђено је да је стан туженог негрејан простор, да део топлотне енергије преузима преко граничних зидних површина од суседних станова и од стана који се налази на спрату испод стана туженог у висини од 26% од укупног топлотног капацитета који је стан туженог добијао од суседних станова у односу на пројектовани топлотни капацитет стана у ситуацији да су сва три стана била прикључена на систем грејања, односно 15% у ситуацији да је један од суседних станова негрејан простор.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је оценио да је стан туженог добијао од суседних станова топлотну енергију у односу на пројектовани топлотни капацитет у висини од 26%, па је применом одредаба чланова 174, 175. став 1. и 178. став 1. Закона о енергетици, чланова 2. став 1. и 3. став 1. тачка 3 Закона о комуналним услугама, члана 7. Одлуке о комуналним делатностима на територији општине Пријепоље и члана 16. Одлуке о условима снабдевања града топлотном енергијом, туженог обавезао да тужиоцу исплати укупно 64.491,77 динара. Првостепени суд је закључио да је тужени пасивно легитимисан будући да је закупац стана бр. 8 који се налази у ламели Е која је део стамбено-пословне зграде на локацији ... на основу Одлуке Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Републике Србије од 04.04.2005. године, као и да је уговором о закупу предвиђено да се закупац, овде тужени обавезује да током трајања закупа сноси трошкове текућег одржавања стана, ствари и инсталација, између осталог, загревања просторија, у складу са посебним прописима, према рачунима субјеката који пружају ове врсте услуга.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев налазећи да тужени није са тужиоцем закључио уговор о испоруци топлотне енергије, да је од момента прикључења зграде на систем даљинског грејања тужилац затворио радијаторске вентиле који су запечаћени воском, да је вертикалне цевоводе који пролазе кроз стан изоловао. При чињеници да из налаза и мишљења вештака произилази да је стан туженог негрејан простор, закључио је да тужени не остварује корист у смислу добијања топлоте како преко грејних тела, тако ни од вертикалних цеви које пролазе кроз његов стамбени простор, нити да је у одговарајућем проценту топлотну енергију преузимао преко граничних површина станова који су прикључени на систем грејања тужиоца, оценивши да тужени није дужан да плати накнаду сразмерно проценту у коме је услуга извршена.

По оцени Врховног касационог суда, овакво становиште другостепеног суда се заснива на погрешној примени материјалног права.

Одредбом члана 175. Закона о енергетици („Службени гласник РС“, бр. 57/2011... 124/2012), прописано је да енергетски субјект који обавља делатност дистрибуције топлотне енергије (у даљем тексту: дистрибутер топлотне енергије) обавља и делатност снабдевања топлотном енергијом тарифних купаца под условима утврђеним овим законом и прописима које доноси надлежни орган јединице локалне самоуправе (став 1), да је дистрибутер топлотне енергије дужан да врши дистрибуцију топлотне енергије свим купцима топлотне енергије на подручју на којем обавља ту

делатност на принципима јавности и недискриминације (став 2), што је прописано и одредбом члана 356. став 1. и 2. Закона о енергетици („Службени гласник РС“, бр. 145/14).

Одредбом члана 178. истог закона прописано је да надлежни орган јединице локалне самоуправе, града, односно града Београда својим прописом утврђује услове и начин обезбеђивања континуитета у снабдевању топлотном енергијом купаца на свом подручју, права и обавезе дистрибутера топлотне енергије, права и обавезе купаца топлотне енергије, доноси тарифне системе, издаје лиценце, доноси тарифне ставове и даје сагласност на цене топлотне енергије и прописује друге услове којима се обезбеђује редовно и сигурно снабдевања купаца топлотном енергијом, у складу са законом (став 1), да јединица локалне самоуправе може за обављање делатности производње топлотне енергије, дистрибуције и снабдевања купаца топлотном енергијом основати један енергетски субјект (став 2), а што је прописано и одредбом члана 361. став 1. и 4. Закона о енергетици („Службени гласник РС“, бр. 145/14).

Одредбом члана 2. Закона о комуналним делатностима („Службени гласник РС“, бр. 88/2011, 104/16) прописано је да комуналне делатности у смислу овог закона су делатности пружања комуналних услуга од значаја за остварење животних потреба физичких и правних лица код којих је јединица локалне самоуправе дужна да створи услове за обезбеђење одговарајућег квалитета, обима, доступности и континуитета, као и надзор над њиховим вршењем (став 1), да су комуналне делатности делатности од општег интереса (став 2), да су комуналне делатности производња, дистрибуција и снабдевање топлотном енергијом (став 3. тачка 3). Одредбом члана 5. став 1. истог закона прописано је да комуналну делатност могу обављати јавно предузеће, привредно друштво, предузетник или други привредни субјект.

Одредбом члана 13. истог закона прописано је да Скупштина јединице локалне самоуправе одлукама прописује начин обављања комуналне делатности, као и општа и посебна права и обавезе вршилаца комуналне делатности и корисника услуга на својој територији, укључујући и начин плаћања цене комуналне услуге, начин вршења контроле коришћења и наплате комуналне услуге и овлашћења вршиоца комуналне делатности у вршењу контроле и мере које су контролори овлашћени да предузимају (став 1), да уколико одлуком скупштине јединице локалне самоуправе о обављању комуналне делатности није предвиђено закључење појединачних уговора између вршиоца и корисника комуналних услуга, сматра се да је уговорни однос о пружању комуналне услуге настао започињањем коришћења комуналне услуге, односно почетком пружања комуналне услуге у складу са прописима којима се ближе уређује обављање те комуналне делатности (став 6), да обавезе корисника комуналне услуге, укључујући и плаћање цене комуналне услуге, настају започињањем коришћења комуналне услуге, односно почетком пружања комуналне услуге, и када се она користи супротно прописима којима се уређује та комунална делатност (став 7).

Сагласно наведеним законским овлашћењима, Скупштина општине Пријепоље је донела Одлуку о условима снабдевања града топлотном енергијом („Службени гласник Општине Пријепоље“, бр. 13-14-15), којом је уредила опште услове за вршење делатности снабдевања града топлотном енергијом, начин плаћања, права и обавезе испоручиоца који врши делатност снабдевања града топлотном енергијом, као и корисника, у вези са испоруком и преузимањем топлотне енергије, а одредбом члана 7. предвиђено је да корисник топлотне енергије, у смислу ове одлуке је између осталог,

закупац стана, који је прикључен на изворе топлотне енергије којима управља испоручилац из члана 3. ове Одлуке. Одредбом члана 16. став 1. предвиђено је да није допуштено прикључење као ни искључење кућних топлотних просторија из система за снабдевање топлотном енергијом без сагласности испоручиоца топлоте и Извршног одбора Скупштине општине, као ни скидање, смањење или повећање загреване површине.

Из цитираних законских одредаба произлази да до заснивања облигационог односа између вршиоца и корисника комуналне услуге, односно настанка обавеза за корисника услуге, укључујући и обавезу да плати цену комуналне услуге, долази закључењем уговора између ових лица или започињањем коришћења комуналне услуге, односно почетком њеног пружања у складу са прописима којима се ближе уређује обављање те комуналне делатности, па чак и када се ова услуга користи супротно прописима који је уређују. Како је комунална делатност дистрибуције топлотне енергије делатност од општег интереса, пружалац ове комуналне услуге је у обавези да и након што се одређени потрошач определио да не жели да користи топлотну енергију, обезбеди несметано снабдевање осталих корисника ове услуге у истом објекту. Имајући у виду да је тужилац самоиницијативно извршио искључење са система централног грејања и тиме поступио супротно члану 16. став 1. Одлуке о условима снабдевања града топлом енергијом, стога није престала његова обавеза да плаћа грејање. Како наведеном Одлуком није предвиђена могућност искључења кућних топлотних просторија из система за снабдевање топлотном енергијом без сагласности испоручиоца топлоте и Извршног одбора Скупштине општине, а која сагласност у конкретном случају није дата, као и да наведеном Одлуком није предвиђена могућност да се плати умањени износ на име испоручене топлотне енергије након искључења, при чињеници да тужени као пружалац услуге због техничких својстава система испоруке топлотне енергије није био у могућности да у потпуности обустави услугу грејања потрошачима који су се определили да је не користе, то је по оцени Врховног касационог суда правилно првостепени суд закључо да је стан туженог добијао од суседних станова топлотну енергију у односу на пројектовани топлотни капацитет у висини од 26% и делимично усвојио тужбени захтев и туженог обавезао да исплати тужиоцу износ од 64.491,77 динара (при чињеници да тужилац није побијао првостепену одлуку у одбијајућем делу).

Како је преиначена другостепена пресуда, то је потврђена и одлука о трошковима првостепеног поступка и одбијен захтев туженог да се обавезе тужилац да му накнади трошкове парничног поступка.

Са изнетих разлога Врховни касациони суд је на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучио као у ставу првом изреке.

Тужилац је успео у поступку по ревизији, па му на основу чланова 153, 154. и 163. став 2. ЗПП, припадају и опредељени трошкови овог поступка, који обухватају трошкове на име: састава ревизије 18.000,00 динара према тарифном броју 13. Тарифе о наградама и накнадама за рад адвоката („Службени гласник РС“ број 121/12...37/21), као и на име судских такси за ревизију у износу од 8.959,00 динара, одмерено према тарифном броју 1. и 2. таксене тарифе Закона о судским таксама („Службени гласник РС“ број 128/24...106/15).

На члана 165. став 2. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић